

LISTA ZMIAN W SIECI OBSZARÓW NATURA 2000

Lp.	Kod obszaru	Nazwa obszaru	Aktualna powierzchnia obszaru [ha]	Nowa powierzchnia obszaru [ha]	Różnica [ha]
1	PLH040048	Grabina*	0,00	38,47	38,47
2	PLH060016	Popówka	55,70	54,51	-1,19
3	PLH060026	Wodny Dół	188,35	187,14	-1,21
4	PLH060070	Borowa Góra	3,30	3,31	0,01
5	PLH060072	Kumów Majoracki	137,19	161,63	24,44
6	PLH060081	Łopiennik	157,71	160,38	2,67
7	PLH060088	Kazimierówka	165,45	167,20	1,75
8	PLH060110	Malice*	0,00	187,47	187,47
9	PLH100024	Lasy Smardzewickie	286,52	622,11	335,59
10	PLH120044	Krzeszowice	39,83	65,21	25,38
11	PLH120052	Nietoperze Beskidu Wyspowego i Pogórzy**	5704,93	6314,64	609,71
12	PLH120057	Źródłiska Wisłoki	181,84	1009,38	827,54
13	PLH140061	Gołuskie Łęgi*	0,00	618,84	618,84
14	PLH160022	Budkowiczanka*	0,00	445,64	445,64
15	PLH220019	Orle	269,92	272,75	2,83
16	PLH220036	Dolina Łupawy	5508,63	5743,80	235,17
17	PLH220093	Wilcze Błota	8,98	9,26	0,28
18	PLH260024	Krzemionki	691,12	747,91	56,79
19	PLH260035	Ostoja Wierzejska	224,64	251,58	26,94
20	PLH260038	Uroczyska Lasów Starachowickich	2349,18	2358,78	9,60
21	PLH280009	Bieńkowo	122,71	126,99	4,28
22	PLH280037	Torfowisko Zocie	65,78	65,75	-0,03
23	PLH280059	Kirszniter	17,61	17,86	0,25
24	PLH300058	Uroczyska Puszczy Zielonki	1496,18	1549,04	52,86
Łączna powierzchnia obszarów objętych zmianą			17675,57	21179,65	3504,08

* nowy obszar Natura 2000

** zmiana nazwy obszaru (pierwotnie: Ostoje Nietoperzy Beskidu Wyspowego)

UZASADNIENIE

Na podstawie art. 27 ust. 1 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz. U. z 2026 r. poz. 13, z późn. zm.) Generalny Dyrektor Ochrony Środowiska opracowuje projekt listy obszarów Natura 2000, zgodnie z przepisami prawa Unii Europejskiej. Niniejszy dokument zawiera listę zmian w sieci obszarów Natura 2000.

Zaproponowane zmiany granic są wynikiem nadzoru nad funkcjonowaniem obszarów Natura 2000 w Polsce, sprawowanego przez Generalną Dyрекcję Ochrony Środowiska. Ich przyjęcie służy realizacji zobowiązań Rzeczypospolitej Polskiej, związanych z zapewnieniem kompletności sieci Natura 2000 oraz obowiązków wynikających z prawa Unii Europejskiej. W szczególności utworzenie nowych obszarów Natura 2000 i powiększenie obszarów już istniejących (dot. obszarów: Malice PLH060110, Lasy Smardzewickie PLH100024, Budkowiczanka PLH160022 i Uroczyska Puszczy Zielonki PLH300058) wynikają ze zobowiązania rządu Rzeczypospolitej Polskiej zawartego w odpowiedzi Rzeczypospolitej Polskiej na zarzuty formalne Komisji Europejskiej wystosowane w trybie art. 258 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej, dotyczące uchybienia zobowiązaniom określonym w art. 4 ust. 1 oraz art. 3 ust. 2 dyrektywy Rady 92/43/EWG z dnia 21 maja 1992 r. w sprawie ochrony siedlisk przyrodniczych oraz dzikiej fauny i flory (naruszenie nr 2019/2137).

Jedna z zaproponowanych zmian (dot. obszaru Gołuskie Łęgi PLH140061) wynikała z konieczności objęcia ochroną terenów w ramach kompensacji przyrodniczej związanej z realizacją przedsięwzięcia pn. „Budowa zabezpieczenia granicy państwowej z Białorusią na odcinku rzeki Bug w Nadbużańskim Oddziale Straży Granicznej”.

Pozostałe zmiany wynikają z dokumentacji sporządzonej przez sprawujących nadzór nad obszarami Natura 2000, tj. przez regionalnych dyrektorów ochrony środowiska, w szczególności w związku z pozyskaniem nowej wiedzy o występowaniu siedlisk przyrodniczych lub gatunków.

Uzasadnienie zmian w poszczególnych obszarach na liście jest następujące:

- 1) Grabina (PLH040048) – utworzenie obszaru wynika z konieczności ochrony zimowiska nocka dużego *Myotis myotis*, którego funkcję pełnią podpiwniczenia dawnego budynku wraz z otaczającym go drzewostanem;
- 2) Popówka (PLH060016) – zmniejszenie obszaru z 55,70 ha do 54,51 ha (zmniejszenie o 1,19 ha) wynika z dowiązania granic obszaru do granic rezerwatu przyrody „Popówka” oraz granic działek ewidencyjnych wraz z włączeniem fragmentu siedliska

susła perełkowanego *Spermophilus suslicus*;

- 3) Wodny Dół (PLH060026) – zmniejszenie obszaru ze 188,35 ha do 187,14 ha (zmniejszenie o 1,21 ha) wynika z dowiązania granic obszaru do granic rezerwatu przyrody „Wodny Dół” oraz do granic działek ewidencyjnych i wydzieleń leśnych;
- 4) Borowa Góra (PLH060070) – zwiększenie powierzchni z 3,30 ha do 3,31 ha (zwiększenie o 0,01 ha) wynika z dowiązania granic obszaru do granic rezerwatu przyrody „Borowa Góra” oraz do granic działek ewidencyjnych i wydzieleń leśnych;
- 5) Kumów Majoracki (PLH060072) – zwiększenie powierzchni ze 137,19 ha do 161,63 ha (zwiększenie o 24,44 ha) wynika z dowiązania granic obszaru do granic działek ewidencyjnych oraz wydzieleń leśnych wraz z włączeniem do obszaru dwóch płatów siedliska przyrodniczego 9170 Grąd środkowoeuropejski i subkontynentalny;
- 6) Łopiennik (PLH060081) – zwiększenie powierzchni ze 157,71 ha do 160,38 ha (zwiększenie o 2,67 ha) wynika z dowiązania granic obszaru do granic działek ewidencyjnych oraz wydzieleń leśnych;
- 7) Kazimierówka (PLH060088) – zwiększenie powierzchni ze 165,45 ha do 167,20 ha (zwiększenie o 1,75 ha) wynika z dowiązania granic obszaru do granic działek ewidencyjnych oraz wydzieleń leśnych;
- 8) Malice (PLH060110) – utworzenie obszaru związane z wypełnieniem zobowiązań unijnych wynikających z naruszenia nr 2019/2137 polegających na objęciu ochroną siedliska sówki puszczykówki *Xylomoia strix*;
- 9) Lasy Smardzewickie (PLH100024) – zwiększenie powierzchni z 286,52 ha do 622,11 ha (zwiększenie o 335,59 ha) związane z wypełnieniem zobowiązań unijnych wynikających z naruszenia nr 2019/2137, poprzez włączenie dawnego schronu kolejowego w Jeleniu, stanowiącego zimowisko mopka *Barbastella barbastellus*, a także dowiązaniem granic obszaru Natura 2000 do granic wydzieleń leśnych i działek ewidencyjnych oraz włączeniem płatów siedlisk 9170 Grąd środkowoeuropejski i subkontynentalny, 91P0 Jodłowy bór świętokrzyski, siedlisk gatunków: pachnica dębowa *Osmoderma eremita* i nocek duży *Myotis myotis*;
- 10) Krzeszowice (PLH120044) – zwiększenie powierzchni z 39,83 ha do 65,21 ha (zwiększenie o 25,38 ha) związane z włączeniem w granice obszaru stanowisk kolonii rozrodczych nocka orzęsionego *Myotis emarginatus* i podkowca małego *Rhinolophus hipposideros* zlokalizowanych w Pałacu Potockich w Krzeszowicach i w kościele w Tenczynku oraz zimowiska nocka dużego *Myotis myotis*, podkowca

małego i mopka zachodniego *Barbastella barbastellus* zlokalizowanego w Sztolni Lodowej w Tenczynku, jak również w związku z dowiązaniem granic obszaru do granic działek ewidencyjnych i wyłączeniem zabudowy;

- 11) Nietoperze Beskidu Wyspowego i Pogórzy (PLH120052) – zwiększenie powierzchni z 5704,93 ha do 6314,64 ha (zwiększenie o 609,71 ha) związane z włączeniem w granice obszaru stanowisk kolonii rozrodczych podkowca małego *Rhinolophus hipposideros*, nocka orzęsionego *Myotis emarginatus* i nocka dużego *Myotis myotis* zlokalizowanych w kościołach w Gruszowie, Lanckoronie, Trzcianie i Trzemieśni, w zamku w Wieruszycach, w spichlerzu w Łąckiej Górnej oraz w dworze w Konarach, wraz z terenami stanowiącymi trasy przelotu i żerowiska, oraz w związku z dowiązaniem granic obszaru do granic działek ewidencyjnych, jak również wyłączeniem zabudowań;
- 12) Źródłiska Wisłoki (PLH120057) – zwiększenie powierzchni ze 181,84 ha do 1009,38 ha (zwiększenie o 827,54 ha) związane z włączeniem w granice obszaru siedlisk przyrodniczych: 9110 Kwaśne buczyny i 9130 Żyzne buczyny oraz siedlisk gatunków: kumaka górskiego, traszki grzebieniastej i traszki karpackiej, a także w związku z dowiązaniem granic obszaru do granic wydzieleń leśnych i działek ewidencyjnych;
- 13) Gołuskie Łęgi (PLH140061) – utworzenie obszaru wynika z konieczności objęcia ochroną terenów działań kompensacyjnych związanych z realizacją przedsięwzięcia pn. „Budowa zabezpieczenia granicy państwowej z Białorusią na odcinku rzeki Bug w Nadbużańskim Oddziale Straży Granicznej”, która doprowadziła do częściowej utraty powierzchni siedliska 91E0 Łęgi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe w obszarach Natura 2000 Poleska Dolina Bugu (PLH060032) i Ostoja Nadbużańska (PLH140011);
- 14) Budkowiczanka (PLH160022) – utworzenie obszaru związane z wypełnieniem zobowiązań unijnych wynikających z naruszenia nr 2019/2137, poprzez objęcie ochroną siedliska gatunku minóg strumieniowy *Lampetra planeri* oraz siedliska 3260 Nizinne i podgórskie rzeki ze zbiorowiskami włosieniczników;
- 15) Orle (PLH220019) – zwiększenie powierzchni z 269,92 ha do 272,75 ha (zwiększenie o 2,83 ha) w związku z dowiązaniem granic obszaru do granic działek ewidencyjnych;
- 16) Dolina Łupawy (PLH220036) – zwiększenie powierzchni z 5508,63 ha do 5743,80 ha (zwiększenie o 235,17 ha) związane z aktualizacją wiedzy merytorycznej o przedmiotach ochrony znajdujących się w obrębie i sąsiedztwie ostoi oraz potrzebą ujednolicenia przebiegu granic z podziałami administracyjnymi, w celu zapewnienia

właściwego nadzoru nad obszarem – zaproponowane granice ułatwią zarządzanie obszarem we współpracy z administratorami gruntów znajdujących się zarówno w granicach ostoi, jak i w jej bezpośrednim sąsiedztwie;

- 17) Wilcze Błota (PLH220093) – zwiększenie powierzchni z 8,98 ha do 9,26 ha (zwiększenie o 0,28 ha) związane z korektą granicy obszaru, w tym wyłączeniem terenów nieistotnych dla ochrony obszaru przy jednoczesnym zachowaniu wąskiego pasa zakrzewień stanowiącego bufor dla obniżenia, w którym znajdują się oba przedmioty ochrony obszaru: siedlisko przyrodnicze 91D0 Bory i lasy bagienne bory oraz stanowiska strzebli błotnej *Rhynchocypris percunurus*;
- 18) Krzemionki (PLH260024) – zwiększenie powierzchni z 691,12 ha do 747,91 ha (zwiększenie o 56,79 ha) związane z dowiązaniem granic obszaru do granic rezerwatu przyrody „Krzemionki Opatowskie” oraz do granic działek ewidencyjnych, wraz z włączeniem enklaw ze zbiorowiskami leśnymi oraz wyłączeniem zabudowy;
- 19) Ostoja Wierzejska (PLH260035) – zwiększenie powierzchni z 224,64 ha do 251,58 ha (zwiększenie o 26,94 ha) związane z włączeniem w granice obszaru fragmentów nowo powstałego rezerwatu przyrody „Góra Wierzejska” oraz z dowiązaniem granic obszaru do granic działek ewidencyjnych wraz z wyłączeniem terenów rolnych i zabudowy;
- 20) Uroczyska Lasów Starachowickich (PLH260038) – zwiększenie powierzchni z 2349,18 ha do 2358,78 ha (zwiększenie o 9,60 ha) związane z dowiązaniem granic obszaru do granic działek ewidencyjnych wraz z włączeniem fragmentu rezerwatu przyrody „Rosochacz” i fragmentu zbiorowisk leśnych zależnych od wód oraz wyłączeniem dróg;
- 21) Bieńkowo (PLH280009) – zwiększenie powierzchni z 122,71 ha do 126,99 ha (zwiększenie o 4,28 ha) wynikające z dowiązania granic obszaru do granic rezerwatu przyrody „Bieńkowo” oraz do granic działek ewidencyjnych i granic wydzielen leśnych wraz z włączeniem fragmentu działki stanowiącej grunty orne z udziałem trwałych użytków zielonych;
- 22) Torfowisko Zocie (PLH280037) – zmniejszenie obszaru z 65,78 ha do 65,75 ha (zmniejszenie o 0,03 ha) wynikające z dowiązania granic obszaru do granic projektowanego rezerwatu przyrody „Torfowisko Zocie” oraz do granic działek ewidencyjnych;
- 23) Kirszniter (PLH280059) – zwiększenie powierzchni z 17,61 ha do 17,86 ha (zwiększenie o 0,25 ha) wynikające z dowiązania granic obszaru do granic rezerwatu

przyrody „Kirszniter” oraz do granic działek ewidencyjnych i granic wydzieleń leśnych;

24) Uroczyska Puszczy Zielonki (PLH300058) – zwiększenie powierzchni z 1496,18 ha do 1549,04 ha (zwiększenie o 52,86 ha) związane z wypełnieniem zobowiązań unijnych wynikających z naruszenia nr 2019/2137, poprzez objęcie ochroną stanowiska mopka *Barbastella barbastellus* zlokalizowanego w dawnym schronie w Trzaskowie oraz w związku z dowiązaniem granic obszaru do granic działek ewidencyjnych i granic wydzieleń leśnych.

Podsumowując propozycje zmian: utworzenie dwóch nowych obszarów Natura 2000 (dot. obszarów Malice oraz Budkowiczanka) oraz powiększenie dwóch już istniejących (dot. obszarów Lasy Smardzewickie oraz Uroczyska Puszczy Zielonki) wynika ze zobowiązania Rządu RP, zawartego w odpowiedzi Rzeczypospolitej Polskiej na zarzuty formalne Komisji Europejskiej (naruszenie 2019/2137), propozycja nowego obszaru (PLH040048 Grabina) wynika z inicjatywy własnej Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska w Bydgoszczy, a utworzenie obszaru PLH140061 Gołuskie Łęgi wynika z konieczności objęcia ochroną nowych terenów w ramach kompensacji przyrodniczej związanej z realizacją przedsięwzięcia pn. „Budowa zabezpieczenia granicy państwowej z Białorusią na odcinku rzeki Bug w Nadbużańskim Oddziale Straży Granicznej”.

Zmiany granic w przypadku pozostałych 18 obszarów wynikają z ustaleń regionalnych dyrekcji ochrony środowiska, dokonujących analiz własnych, na podstawie wykonywanych badań, inwentaryzacji czy obserwacji, trwających w czasie funkcjonowania już istniejących obszarów Natura 2000.

Tereny włączane do sieci obszarów Natura 2000 to przede wszystkim tereny leśne i rolne, nieobjęte ustaleniami miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego albo oznaczone w planach jako tereny zieleni i tereny użytkowane rolniczo. W przypadku kilku obszarów ich zasięg będzie obejmował tereny oznaczone w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego jako tereny zabudowy mieszkaniowej, usługowej czy przemysłowej – dotyczy to obszarów:

- Nietoperze Beskidu Wyspowego i Pogórzy (PLH120052) – powiększenie konieczne z uwagi na ochronę kolonii nietoperzy, zasiedlających zabudowania we włączanych fragmentach gmin;
- Źródłiska Wisłoki (PLH120057) – powiększenie konieczne ze względu na potrzebę objęcia ochroną terenu całej zlewni i doliny Wisłoki, z uwagi na ich cenne walory hydrologiczne, przyrodnicze oraz krajobrazowe;

- Krzeszowice (PLH120044) – powiększenie konieczne z uwagi na ochronę kolonii i zimowiska nietoperzy;
- Budkowiczanka (PLH160022) – utworzenie obszaru związane z realizacją zobowiązań unijnych wynikających z naruszenia 2019/2137 - ochrona siedliska gatunku minóg strumieniowy *Lampetra planeri* (1096) oraz siedliska 3260 Nizinne i podgórskie rzeki ze zbiorowiskami włosieniczników;
- Gołuskie Łęgi (PLH140061) – utworzenie obszaru wynikające z konieczności objęcia ochroną terenów działań kompensacyjnych związanych z realizacją przedsięwzięcia pn. „Budowa zabezpieczenia granicy państwowej z Białorusią na odcinku rzeki Bug w Nadbużańskim Oddziale Straży Granicznej”.

Przyjęcie listy oznacza zwiększenie powierzchni polskich obszarów Natura 2000 o 3504,08 ha (ok. 35,04 km²). Biorąc pod uwagę, że powierzchnia wszystkich obszarów Natura 2000, pokrywających powierzchnię Polski, wynosi obecnie ok. 70 tys. km², zmiana ta oznacza wzrost powierzchni całej sieci Natura 2000 o ok. 0,05 %.

Konsultacje

Konsultacje zmian w sieci Natura 2000 z organami władz samorządowych odbyły się w maju i czerwcu 2026 r. Procedura została zainicjowana pismem Generalnego Dyrektora Ochrony Środowiska z dnia 13 maja 2026 r. (znak: DZP-WO.630.12.2025.IW), które zostało skierowane do wszystkich gmin objętych zmianami (łącznie 53 gminy) z terminem 30 dni na zgłoszenie ewentualnych uwag. Dodatkowo w celu usprawnienia procedury konsultacji Generalna Dyrekcja Ochrony Środowiska zamieściła informację o zmianach na swojej stronie internetowej, a same zmiany zostały zobrazowane w Geoserwisie GDOŚ.

Na pismo Generalnego Dyrektora Ochrony Środowiska łącznie odpowiedziały 23 gminy. Wyrażono 20 opinii negatywnych, w których zwrócono się o rezygnację z utworzenia albo powiększenia obszaru, 2 opinie pozytywne (PLH260035, enklawa obszaru PLH120052 obejmująca gminę Łososina Dolna) oraz 1 opinię pozytywną dla części zmian (enklawa obszaru PLH120052 obejmująca gminę Mogilany).

Dodatkowo, w ramach konsultacji z gminami w 2026 r., do Generalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska wpłynęły uwagi od mieszkańców gminy Krzeszowice, inwestora w gminie Krzeszowice – dotyczące obszaru Nietoperze Beskidu Wyspowego i Pogórzy, oraz uwagi Rzymskokatolickiej Parafii Najświętszego Serca Pana Jezusa w Zagwizdzu -

dotyczące obszaru Budkowiczanka.

Zatem spośród wszystkich gmin, w których zasięgu dokonywane są zmiany w sieci obszarów Natura 2000, większość (30 z 53 gmin) nie zgłosiła uwag.

Wszystkie nadesłane opinie i uwagi zostały przeanalizowane pod kątem zasadności ich uwzględnienia i ewentualnej korekty zaproponowanych zmian granic. W wyniku powyższych analiz oraz z inicjatywy własnej Generalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska, zmianie uległy propozycje w obszarze Natura 2000 Nietoperze Beskidu Wyspowego i Pogórzy, dla którego zmodyfikowano propozycje nowych granic, częściowo uwzględniając zgłoszone uwagi.

Wpływ na sektor finansów publicznych

Do podstawowych kosztów wynikających z przeprowadzenia zmian w sieci obszarów Natura 2000 zaliczono koszty związane z koniecznością zapewnienia ochrony i nadzoru nad obszarami. Znaczna część zmian to korekty przebiegu granicy, polegające na dostosowaniu tego przebiegu do granic działek ewidencyjnych lub oddziałów (wydzielen) leśnych, co ma służyć ułatwieniu w zarządzaniu obszarami.

W efekcie wprowadzonych zmian łączna powierzchnia sieci Natura 2000 w Polsce zwiększy się o 3504,08 ha, czyli o ok. 0,05 %. Procedowane korekty granic nie będą miały wpływu na wydatki budżetu państwa w stosunku do funkcjonujących obszarów Natura 2000, co jest spowodowane marginalnym zwiększeniem powierzchni nowych obszarów oraz korygowanych obszarów w stosunku do całej sieci.

Wydatki krajowe związane z finansowaniem sieci Natura 2000 pochodzą z części 41 – Środowisko. Ewentualne koszty wprowadzenia zmian, które będą finansowane ze źródeł krajowych, będą sfinansowane w ramach dotychczasowych środków, bez ubiegania się o dodatkowe środki z budżetu państwa.

1. Koszty zarządzania obszarami Natura 2000:

1) koszty administracyjne

Koszty te są związane z obsługą administracyjną procesu zarządzania obszarami Natura 2000. Należy podkreślić, że ze względu na wprowadzanie niewielkich korekt całej sieci – na poziomie 0,05 %, koszty w tym zakresie nie będą znaczące.

2) opracowanie dokumentów planistycznych dla obszarów

Jeden z już istniejących obszarów, znajdujących się na Liście, nie ma jeszcze

ustanowionego dokumentu planistycznego (jest w przygotowaniu - Kumów Majoracki), jednak jego opracowanie nie będzie się wiązało ze znacznymi, dodatkowymi kosztami, gdyż zmiany te mają charakter doprecyzowania granic oraz wynikają z prac prowadzonych w ramach planowania ochrony.

W przypadku 3 istniejących obszarów, które mają już przyjęte dokumenty planistyczne, konieczne będzie ich skorygowanie przy okazji dokonywania oceny realizacji celów ochrony obszarów Natura 2000 oraz oceny aktualności planów zadań ochronnych, zgodnie z art. 31 ustawy o ochronie przyrody.

W przypadku 4 nowych obszarów konieczne będzie przygotowanie dokumentów planistycznych oraz przeprowadzenie formalnych procedur związanych z dokumentami planistycznymi, w tym konsultacji i z podaniem informacji w prasie. Szacuje się, że koszt sporządzenia dokumentów planistycznych wraz z przeprowadzeniem formalnych procedur, w tym konsultacji, dla każdego obszaru wyniesie ok. 50 tys. zł.

Dodatkowo należy wskazać, że zmiany dotychczasowych planów zadań ochronnych lub planów ochrony lub wprowadzenie nowych planów zadań ochronnych lub planów ochrony nie spowodują powstania kosztów dla gmin dotyczących konieczności dokonania zmian w dokumentach planistycznych, o których mowa w ustawie z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Dz. U. z 2026 r. poz. 538, z późn. zm.).

3) koszty realizacji działań ochrony czynnej

Zmiany mają niewielki wpływ na ogólną powierzchnię sieci Natura 2000 w Polsce. Jednakże część z wprowadzanych zmian związana jest z objęciem ochroną nowych stanowisk występowania siedlisk przyrodniczych oraz populacji chronionych gatunków roślin i zwierząt, a także terenów istotnych dla ich dalszego funkcjonowania. W znacznej części tereny włączane do sieci Natura 2000 są już objęte różnymi formami ochrony przyrody i są objęte obowiązkiem prowadzenia działań z zakresu ochrony czynnej, zatem objęcie tych terenów ochroną w formie obszaru Natura 2000 nie wiąże się z dodatkowymi obowiązkami co do podejmowania różnego rodzaju działań ochronnych w tych obszarach.

Koszty prowadzenia działań ochronnych na obszarach Natura 2000 zależą od typu włączanych siedlisk przyrodniczych i siedlisk chronionych gatunków oraz stanu ich zachowania, a także od tego czy zaplanowane działania powinny być wykonywane cyklicznie czy też jednokrotnie.

W stosunku do siedlisk o charakterze otwartym oraz siedlisk gatunków z nimi

związanych konieczne są działania związane z ekstensywnym użytkowaniem rolniczym lub działania mające na celu przeciwdziałanie sukcesji naturalnej (cykliczne usuwanie samosiewów drzew i krzewów). Działania te będą podejmowane przez użytkowników terenów łąkowych, a dofinansowane w ramach działań rolno-środowiskowo-klimatycznych, objętych Planem Strategicznym dla Wspólnej Polityki Rolnej na lata 2023–2027.

W przypadku leśnych siedlisk przyrodniczych (a także gatunków związanych z tymi siedliskami) będą one chronione w ramach zrównoważonej gospodarki leśnej – powiększenie sieci Natura 2000 nie będzie wiązało się z dodatkowymi kosztami.

Na tym etapie nie wskazano kosztów szczegółowych, przykładowo związanych z poprawą stosunków wodnych na terenach siedlisk torfowiskowych oraz podmokłych siedlisk leśnych, czy też kosztów związanych z zabezpieczeniem i ochroną siedlisk włączanych populacji kumaka nizinnego czy kolonii nietoperzy. Działania te związane będą z poprawą stanu zachowania siedlisk przyrodniczych oraz populacji gatunków i zostaną określone na poziomie opracowywania planów zadań ochronnych dla obszarów Natura 2000, w granice których siedliska i populacje są włączane.

Wszelkie dodatkowe koszty ochrony czynnej będą pokrywane z dostępnych środków w ramach funduszy i instrumentów finansowych UE, takich jak: Program LIFE, Fundusze Europejskie na Infrastrukturę, Klimat, Środowisko, Planu Strategicznego dla Wspólnej Polityki Rolnej oraz ze środków krajowych Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej i wojewódzkich funduszy ochrony środowiska i gospodarki wodnej.

4) koszty nadzoru nad obszarem Natura 2000

Zwiększenie powierzchni obszarów Natura 2000 może wiązać się z potrzebą monitorowania włączanych stanowisk siedlisk przyrodniczych i gatunków. Koszty związane z prowadzeniem monitoringu będą określone na etapie opracowania lub zmiany planów zadań ochronnych tych obszarów. Niemniej z uwagi na niewielki udział nowych terenów w całej sieci obszarów Natura 2000 (ok. 0,05 %) należy uznać, że koszt ten nie będzie istotny.

2. Koszty społeczne proponowanych obszarów Natura 2000:

1) koszty odszkodowań za utracone korzyści dla właścicieli nieruchomości:

Dotychczas na żadnym z istniejących obszarów Natura 2000 nie została zawarta umowa z właścicielem gruntów na podstawie art. 36 ust. 3 ustawy o ochronie przyrody, trudno jest więc oszacować docelowe koszty realizacji tego typu umów. Włączane do sieci

powierzchnie to głównie tereny leśne lub rolne, zatem nie przewiduje się, że zmiany w sieci Natura 2000 będą skutkować koniecznością ograniczenia dotychczasowej działalności gospodarczej.

2) koszty wprowadzenia zmian: plany ogólne gmin/studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gmin, miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego, plan zagospodarowania przestrzennego województwa oraz plan zagospodarowania przestrzennego morskich wód wewnętrznych, morza terytorialnego i wyłącznej strefy ekonomicznej¹⁾

Koszty dostosowania dokumentów planistycznych przez jednostki samorządu terytorialnego będą poniesione tylko w przypadkach, gdy ze sporządzonego planu zadań ochronnych lub planu ochrony dla danego obszaru Natura 2000 będzie wynikało wskazanie do wprowadzenia odpowiednich zmian do dokumentów planistycznych i dotyczyć będą tych gmin, których obowiązujące dokumenty planistyczne mogą negatywnie wpływać na stan ochrony siedlisk i gatunków obszarów Natura 2000. Z uwagi na niewielki udział nowych terenów w całej sieci obszarów Natura 2000 (ok. 0,05 %) oraz fakt, że włączane do sieci powierzchnie to przede wszystkim tereny leśne lub rolnicze, bez presji inwestycyjnej, należy uznać, że ryzyko dodatkowych kosztów z tym związane jest niewielkie.

¹⁾ W związku z art. 28 ust. 10 pkt 5 oraz art. 29 ust. 8 pkt 4 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody.